

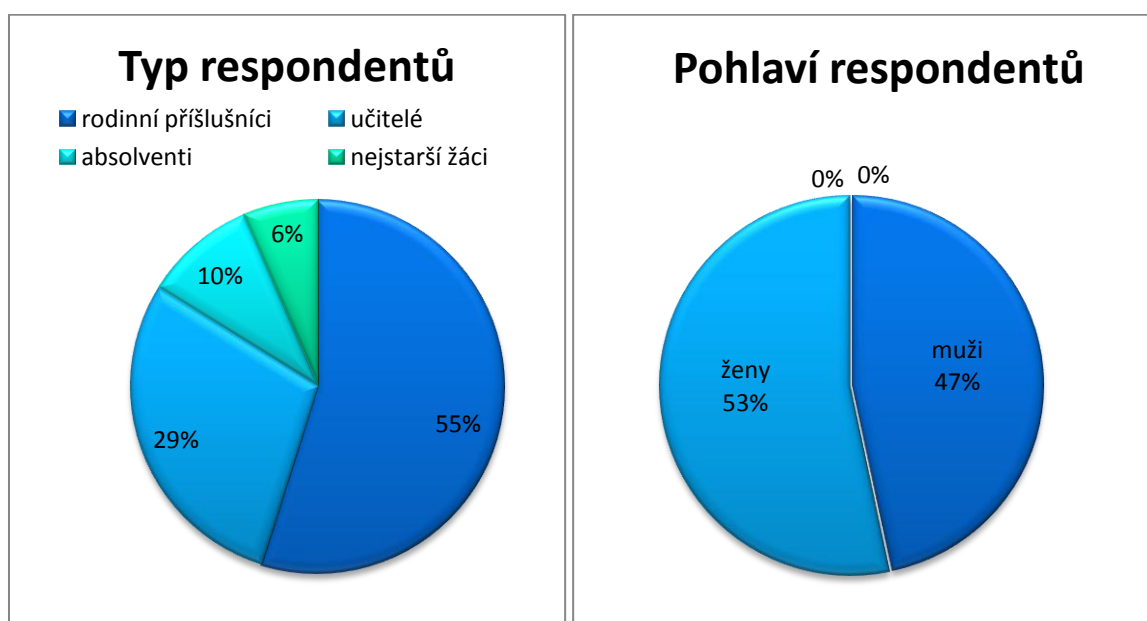
Report Sběrače příběhů z 10. prázdninového dobrovolnictví s Brontosauřy v Himálajích



Díky spolupráci s českou neziskovou organizací Brontosauři v Himálajích se toho za posledních deset let ve Spring Public Dales School hodně změnilo. Při svém letošním prázdninovém dobrovolnictví jsem chodila do místních rodin a zjišťovala, jaký má škola vliv na místní komunitu a jak vůbec školu vnímají rodiče či prarodiče školáků.

Můj vzorek se skládal z celkem 31 respondentů, jednalo se hlavně o rodinné příslušníky dětí, učitelé pracující ve škole, absolventy SPDS a žáky posledního ročníku. Výběr respondentů byl náhodný se základním požadavkem, kterým se stala dostupnost z výchozího bodu, kterým byla samotná škola.

Proč jsem zvolila tuhle strategii pro své rozhovory? Především z časových důvodů. Některé rodiny bydlí daleko od školy a bylo tedy nereálné cestovat za jednou příliš dlouho, protože jsem měla zvládnout průměrně 3 rozhovory v rodinách denně.



S dostupností rodin mi hodně pomáhala učitelka Llamo, se kterou jsem konzultovala především vzdálenost a jazykovou vybavenost rodiny. Většinou rodiny věděly, že je s dopisem od českých adoptivních rodičů a drobnými dárky navštívím, ale někdy jsem se setkala s velmi překvapenými výrazy, kde jsem musela spoléhat na znalost místní kultury a úsměv.

Strukturu rozhovoru jsem si připravovala několik měsíců dopředu. Nejprve jsem se zaměřovala na odbornější část rozhovoru (protože rozhovory se stanou součástí mé diplomové práce) a na místě došlo k významnému rozhovoru s Jirkou Sázelem, se kterým jsem jednotlivé otázky upravila tak, abych místní příliš nezaskočila a aby mi porozuměli.

Cílová otázka pro sepsání této zprávy byla:

Jak vnímají školu a projekt BvH obyvatelé Mulbecku?

Ještě před samotnou realizací rozhovorů bylo nezbytné si zkusit, zda opravdu získám odpovědi od místních přímo od někoho z Mulbecku. Na svém rozhovoru jsem si otestovala

jednu z absolventek školy, která mě první týden doprovázela do rodin a byla mou tlumočnicí. Poté co jsem s ní udělala rozhovor, zjistila jsem co je potřeba vysvětlit lépe a jí samotné jsem sdělila důvody mého výzkumu a samotné detaily.

Nyní ale přejdu k samotným odpovědím, které jsem získávala.

Rozvoj regionu

První část jsem věnovala rozvoji regionu. Respondentů jsem se ptala:

„Jak se podle vás rozvinul region v uplynulých pěti letech?“

Odpovědi se poměrně lišily, ale nejčastěji mi respondenti uvedli příklad školství, který je pro ně pravým důkazem rozvoje celého regionu.

V souvislosti s tím, někteří navázali na změnu způsobu zemědělství, které se díky novým možnostem rozvinulo.

Další skupina lidí mi povídala o infrastruktuře, kterou považují za nejvýznamnější rozvoj pro region, následovaly odpovědi ohledně turismu a příchod organizací (nejen BvH).

Velmi komplexní odpověď na tuto otázku mi dal učitel Wangchok učící na SPDS:

„Náš region se velmi změnil. Tuto změnu můžu srovnat, protože jsem školu navštěvoval jako student a teď tu pracuji jako učitel. Kdysi tady nebyly žádné pomůcky na vyučování. Učitelé tady dříve pobývali pouze několik měsíců a to z několika důvodů. Prvním z nich byla jejich mzda, která byla velmi nízká a druhý důvod byla nedostatečná vybavenost učeben. Před dvěma lety byla dokončena cesta a škola se změnila. Dříve jsme si museli všechno půjčovat, dnes už ne. Místní lidé nebyli příliš vzdělaní, nebyly zde žádné kulturní akce, sportovní aktivity. Dříve byla škola zaměřena jen na opravdové znalosti a nepořádala žádné akce, které by mohly pomoci celému regionu. To se v posledních letech změnilo.“



Zajímavé bylo vnímání rozvoje Ladacku od Tundup Dolmar, matky třech dětí a ženy v domácnosti:

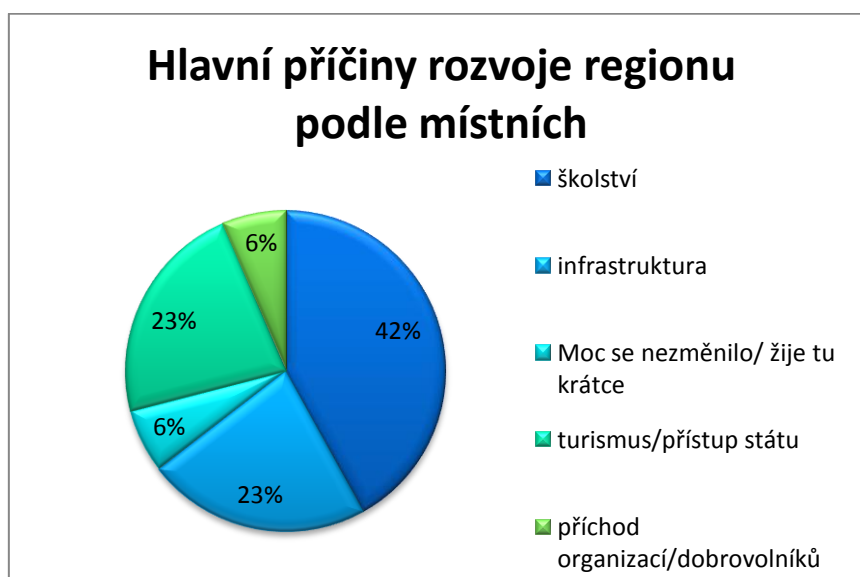
„Kromě rozvoje silnice a lepšího vzdělávání považuji za významnou změnu počin vlády. Ta zajistila pitnou vodu pro každou domácnost. Taktéž jsem v posledních letech využila státní možnosti práce pro nezaměstnané po dobu tří měsíců. Vytvářela jsem pěší cesty v horách nebo pomáhala se stavbou kanálů.“



„Co zapříčinilo změny v regionu?“

Příchod dobrovolníků, lepší znalost angličtiny, nové možnosti související s modernizací regionu, globalizace, vláda, turismus, sponzorství, nový ředitel školy, lepší komunikace, lidé přející si změnu, škola SPDS, změna kultury nebo mladí lidé vracející se zpět do regionu.

Zde je grafické znázornění odpovědí místních.



Rozvoj Ladacku a SPDS

Dále jsem se chtěla dozvědět, jak vnímají SPDS v kontextu rozvíjejícího se regionu.

„Čím škola přispěla k rozvoji regionu?“

Zde byly nejčastější odpovědi:

... „Škola poskytuje mnohem kvalitnější vzdělávání než ostatní.“ (10x)

... „Díky sponzorství mohou školu navštěvovat i děti z chudých rodin.“ (6x)

... „Děti se nemusí nikam stěhovat, protože máme školu v naší vesnici.“ (5x)

... „SPDS poskytuje lepší možnosti pro své žáky.“ (4x)

... „SPDS má dobrovolnický program.“ (3x)

... „SPDS poskytuje mnohem lepší vybavení než ostatní školy.“ (2x)

... „SPDS zaměstnává hodně učitelů“ (1x)

Z odpovědí vyplývá, že rodiny se zajímají především o to, aby bylo dětem zajištěno kvalitní vzdělávání a aby získaly v budoucnu dobrou práci. Co se týká práce, tak ani v jedné rodině nezaznělo, že by si přáli, aby jejich dítě pracovalo v zahraničí, nebo v cizím městě. Tohle zjištění potvrzuje jak významný je vztah místních vůči rodnému regionu.

Druhá nejčastější odpověď: sponzorství byla většinou doprovázena děkovnými slovy vůči sponzorům, protože rodiny si těchto zdrojů nesmírně váží. Bez nich by jejich děti nemohly z finančních důvodů navštěvovat místní školu.

Co se týká vnímání dobrovolnického programu, tak jsem se dozvěděla jednoznačnou odpověď. Všichni mí respondenti se 100% shodli, že dobrovolnictví má pozitivní dopad na rozvoj školy.

Většinou vyjmenovávali stavby, které dobrovolníci za ta léta pomáhali postavit a následně přecházeli k tomu, jak jsou děti netrpělivé před jejich příjezdem. Pro učitelé je návštěva dobrovolníků velkou inspirací pro jejich hodiny, ale váží si i kulturní výměny, která každoročně probíhá. Překonání jazykové barikády je taktéž jedna z pozitivních věcí dobrovolnictví.

Právě rozdílné používání angličtiny bylo více než jasné při návštěvě ve státní škole. Učící dobrovolníci si pro děti připravili program, do kterého se zapojili i učitelé. Z aktivit byl patrný ostych a strach z používání angličtiny. Ostych mohl být zapříčiněn i tím, že přišla skupina neznámých dobrovolníků, ale všichni dobrovolníci jsme se shodli na tom, že tohle bylo jiné. Jedna věc byla, že žáků bylo opravdu málo a jak jsem se dozvěděla z rozhovoru s jednou z učitelek, spousta rodin posílá své děti raději do SPDS než do místní státní školy. Státní škola spolupracuje s SPDS ale na druhou stranu přichází o své žáky.



Další z důkazů významnosti dobrovolníků byl rozhovor s TseringYangskit, která je sestrou jednoho z žáků navštěvující SPDS. Při rozhovoru s ní bylo potřeba překladatele. Ačkoliv se jednalo o osmnáctiletou dívku, která ve škole navštěvovala hodiny angličtiny, nebyla schopná mi porozumět ani základní otázky. Tento rozhovor patří pro mě osobně mezi ty, na které nedokážu zapomenout. Tsering byla nesmírně ochotná a laskavá, ihned mně i mé překladatelce nachystala čaj a sušenky a po krátké chvíli jsem pochopila, že v tomhle rozhovoru budu na 100% odkázána na překlad. V tu chvíli jsem si řekla, že to není nic, s čímž bych se nesečkala, ale poté se začala dívka zvláště krčit, hrbít a jakoby se uzavírala. S rozhovorem na začátku souhlasila, ale poté byla každá otázka velice problematická. Má snaživá překladatelka vysílala signály, že je něco v nepořádku a pak jsem se dozvěděla, že jsem první Evropanka, kterou tato dívka vidí a vůbec s ní mluví. Díky tomu, že chodila do státní školy, tak byla zvyklá pouze na memorování anglických slovíček, nikoliv na konverzování. Co jsem v takovém případě dělala? Začala jsem jí ukazovat fotky z domova, které jsem nosívala vždy sebou právě pro tyto případy. Poté co jsem jí povyprávěla, jak to chodí u nás v Česku, začala mi odpovídat a práce šla lépe. Nicméně na konci rozhovoru měla slzy v očích a řekla mi, že jí mrzí, že neměla tu možnost na základní škole mluvit anglicky. Nyní studuje dále a chce se stát zdravotní sestrou.



Chyby, vady a doporučení

Pořád zní odpovědi příliš pozitivně a tak jsem se vyptávala i na otázku:

„Co škola postrádá?“

Necelá polovina respondentů bylo zcela spokojených a zbylá nadpoloviční většina mi odpověděla těmito slovy:

„Myslím si, že by tu mohlo být více zeleně. Chybí mi víc stromů.“

„Ředitel je obvykle velmi zaneprázdněný ale přesto žáky učí matematiku a fyziku. Myslím si, že by škola měla mít více učitelů.“

„Do 8. třídy dělají všichni různé aktivity, ale pak sou žáci pod velkým tlakem, aby zvládli zkoušky. Aby měla škola vysokou úspěšnost a dítě aby se dostalo na další školu. Možná by bylo dobré, kdyby nebyli vystavováni takovému stresu, možná by ocenili i nějaké rozptýlení od knih a učení.“

„Mzdy. Když porovnáme státní školy a soukromé, je to nefér. Zejména mzdy, které dostaneme měsíčně my, v porovnání s tím kolik dostávají učitelé ve státních školách, do kterých chodí málo dětí“

„Je tu trochu problém s tím, že ti nejmladší studenti z první třídy nejsou příliš disciplinováni.“



„Podle mě by měly být v laboratořích chemikálie, které jsou potřebné na názorné ukázky. Vždy vysvětluji chemické reakce pouze na černé tabuli a skrze učebnici ale nedokážu to prakticky, protože mi chybí suroviny.“

„Myslím si, že ubytovna by mohla začít už fungovat. Někteří žáci bydlí třeba 50 km daleko od školy a rodiče by mohli poslat své děti do ubytovny.“

„Když to srovnám s tím, jaká byla škola před osmi lety, je vše dobré. Každý rok něco ve škole vylepšujeme a děláme to postupně. Co se týká infrastruktury, tak nám chybí laboratoře, což je v plánu na další roky. Měla by vzniknout nová budova na ně. Ale taktéž chybí čtyři třídy pro naše děti.“

„Nemůžu říct, jak teď probíhají jednotlivé výuky. Ale učitelé jsou místní a myslím si, že proto, aby učili vyšší ročníky (8. a výše) tak by mělo být jejich vzdělání na vysoké úrovni. Děti poté vyjdou ze školy a potřebují dobrý základ hlavně v angličtině.“

„Škola by mohla mít více žáků. Pomáhali jsme při budování ubytovny a tříd a myslím si, že by škola měla expandovat. Měla by rozšířit počet tříd a taktéž počet žáků.“

„Ve škole jsem viděla jaké to je, když děti mluví pouze anglicky. Podle mě by tohle mohlo být i v SPDS.“

„V knihovně by mohl být větší výběr knih a lepší vybavení.“

„Myslím si, že by škola měla mít vyučující s vysokým vzděláním. Takové, kteří opravdu rozumí tomu, co učí.“

„Před pěti, šesti lety byl s SPDS často sportovní den, mám pocit, že teď už škola nepořádá tolik sportovních aktivit. Zaměřují se hlavně na vzdělávání a zapomínají na sporty, snad se to brzy změní. Taky by bylo dobré, kdyby studenti škol měli uniformy, které by reflektovaly kulturní identitu.“

„Kvalifikované učitelé, je potřeba aby měli kurzy o tom jak učit žáky.“

Na druhou stranu zazněla pozitivní slova a chvála:

„Mé dceři se daří a líbí se jí tam.“

„Nemyslím si, že něco chybí. Školní management je dobrý a vše chce čas. Škola se mění krok za krokem k lepšímu.“

„Pamatuji si, jaká byla situace, když jsem byla mladá já. Vzdělávání tehdy nebylo myšleno vážně. Když to srovnám s dnešní SPDS tak nevím co bych měla vytknout, podle mě si vedou skvěle.“

A jak celou situaci vidí ředitel školy Tsewang Norboo?

„Další rok pokračujeme v našem plánu. Co se týká infrastruktury, tak plánujeme vybudovat blok vědeckých laboratoří. Tohle je plán pro následující 2 roky. A taktéž hokejové hřiště by mělo být dokončeno letos v létě a v zimě by mělo být zprovozněno. Co se týká akademického pohledu, tak neplánujeme takové velké změny, jako co se týká infrastruktury, ale postupně inovujeme učebnice a plánujeme zlepšit dobrovolnický program a metody vyučování.“



Díky řediteli se škola výrazně rozvinula. Proto jsem se ptala učitelů na otázku:

„Co jste se naučili od ředitele školy?“

„Je velmi pracovitý a jeho jednání je vždy velmi přímé, což se mi líbí.“

„Učím se od něj hodně věcí. Pamatuji si ho, jak přišel do školy jako ředitel. Předtím byly ve škole velmi těžké časy. Učili zde učitelé Kašmíru a nebyli dobří. On byl jiný, byl otevřený a to se mi líbilo. Ostatních učitelů jsem se bál, dostávali jsme tresty. Norboo mi pomohl být otevřenější a více spolupracovat s ostatními. Dělat všechno ačkoliv je to náročné.“

„Podle mě má přístroj ve své hlavě. Vždy má nějakou vizi, kterou zrealizuje. Díky jeho vysokému dosaženému vzdělání by si mohl vybírat, co se týká práce po celé Indii. Ostatní lidé s jeho vzděláním takoví nejsou. I jeho rodina je skvělá, jeho žena učí v jiné škole.“

„Ředitel je vždy připraven pro studenty a pro ostatní. Je ochotný a pomáhá společnosti. Má dobré srdce.“

„Jak porozumět problémům studentům. Je velmi dobrým ředitelem, je striktní, ale vždy se snaží porozumět problémům učitelů, ale i problémům žáků. Děti mají taky hodně ráda ředitele, některé z nich dokonce učí.“

„Dělat svou práci opravdu vážně.“

„On je skvělou osobností, má dobré organizační schopnosti a taky schopnosti vůdce. Pro mnohé je velkou inspirací. Již v roce 2008 měl pro školu plán, jak ji vylepšit, od té doby se vidáme každý den, diskutujeme problémy, řešíme nové výzvy,“ říká zástupce ředitele Chamba Ghlack.



Práce učitele v Indii je velice strastiplná, ať už se to týká platového ohodnocení nebo stupně dosaženého vzdělání. Zajímalo mě, jaká je jejich motivace a co je pro ně nejdůležitější, zda je to dobrý plat, děti nebo fungující kolektiv. Šest učitelů mi odpovědělo, že nejdůležitější jsou pro ně žáci a pro zbylé dva je to fungující kolektiv.

Závěr

Primárním cílem tohoto reportu bylo získat zpětnou vazbu od místních lidí a dozvědět se, co by ve škole rádi vylepšili. Doufám, že tato zpráva se stane inspirací pro rozvoj školy v následujících letech nejen pro členy neziskové organizace Brontosauří v Himálajích, ale i pro české adoptivní rodiče. Za sebe chci především poděkovat všem, kteří mi odpovídali na mé otázky. Těmi byli:

- Učitelé: Llana, Wangchok, Salam Dolma, Swati Grupt, Thuptan Spaldon, Stanzin Dolma, Chosmith Wangmo, Chamba Ghlack a ředitel Tsewang Norboo
- Žáci desáté třídy: Stanzin Sharab, Tsering Wangzu
- Absolventi: Hawang Tashi, Sonam Stanzin, Stanzin Chosnith
- Rodinní příslušníci: Tsering Wangyal, Deachen Angmo, Dinya Seingh, Dolmalamu, Kurzang Dolma, Tundup Dolkar, Yanchan Dolma, Dadun Amgel, Chewang Muroop, Kuchok, Sonam Dorjay, Stanzin Thaies, Tsering Muroop, Puchok Dolma, Stanzin Chosnith, Tsering Yangskit, Padma Rigzin

Velké díky patří Jirkovi Sázelovi, který mi byl nápomocný, vedoucímu mé diplomové práce za předodjezdové konzultace a dobrovolníkům, kteří mi dali tipy na další respondenty.

S odstupem času musím říct, že práce Sběrače příběhů není pro každého. Opravdu se mi někdy chtělo plakat nad tíživým osudem rodiny a jindy jsem chtěla v rodině zůstat třeba celý den, jak mi s nimi bylo skvěle. Tak či tak doufám, že příští rok převezme tohle „žezlo“ další zapálený človíček, který vytvoří další práci.

Já s tímto tématem v následujících měsících nekončím. Nyní se musím pořádně ponořit do psaní diplomové práce a zpracovat všechny části mých rozhovorů. Těším se na to, protože mé vzpomínky z prázdninového dobrovolnictví jsou stále živé a problematika vzdělávání v Indii je téma, které mě zajímá již několik let. Ostatně to byl důvod mého prázdninového dobrovolnictví – zažít si to na vlastní kůži.

Adéla Kalusová

